

# Toruński gotyk

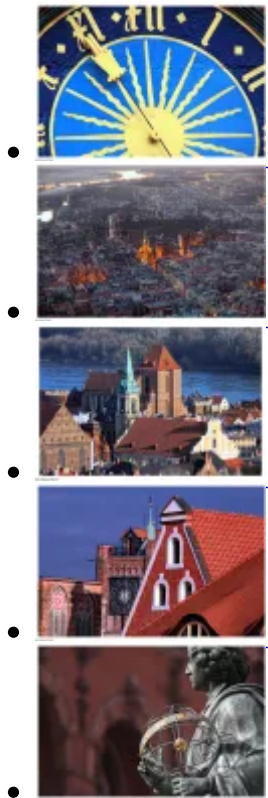
## Toruń - gotyk na dotyk

**W Toruniu znajduje się największa - po Krakowie - liczba autentycznych zabytków sztuki i architektury gotyckiej w Polsce. Gotyk jest znakiem rozpoznawczym Torunia. Dlatego oficjalnym hasłem promocyjnym miasta są słowa: "Toruń - gotyk na dotyk".**

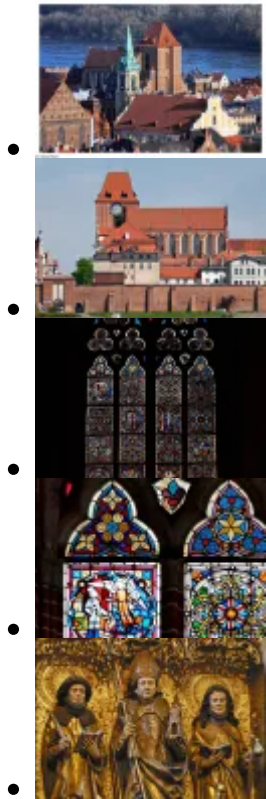
Toruń założono w czasach średniowiecza (akt lokacji w 1233 r.). Miasto uniknęło w swojej burzliwej historii zniszczeń o totalnym zasięgu, choć wiele średniowiecznych budowli (m.in. kościół św. Mikołaja i zamek krzyżacki) zostało zniszczonych. Wiele zachowanych średniowiecznych zabytków wykonano zgodnie z kanonem gotyckim.

---

## 15 lat na liście UNESCO



## Katedra Świętych Janów

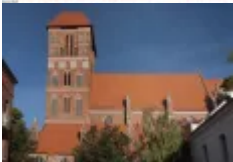


## Kościół Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny





## Kościół Świętego Jakuba



---

Jednym z argumentów, które zdecydowały o tym, że toruńska starówka została 4 grudnia 1997 r. wpisana na Światową Listę Dziedzictwa UNESCO, był autentyzm średniowiecznego i gotyckiego profilu Torunia. W sporządzonym przez zespół toruńskich naukowców opracowaniu, które stanowiło główną część wniosku o zaliczenie Torunia do grona miejsc dziedzictwa światowego, zaznaczono niezwykle wagę zachowanej, średniowiecznej i gotyckiej spuścizny:

- w Toruniu powstało i przetrwało do dziś wiele średniowiecznych budowli. Wszystkie reprezentują najlepsze osiągnięcia gotyckiej architektury ceglanej w Europie;
- zachowane w Toruniu domy mieszkalne stanowią największy i najlepiej zachowany zespół gotyckiej architektury mieszkalnej w Europie północnej;

- zachowany w stanie zbliżonym do pierwotnego unikalny układ przestrzenny to cenne źródło materialne do dziejów rozwoju miast w średniowiecznej Europie;
- Ratusz Staromiejski łączy w sposób nigdzie indziej niespotykany funkcje sądowe, administracyjne i handlowe;
- toruński zespół staromiejski łączy w sobie cechy nadrzecznego miasta portowego, miasta podwójnego (Stare i Nowe Miasto) z cechami miasta sprzężonego z zamkiem;
- w Toruniu, niezależnie od wysokiego stopnia samodzielności, widoczne są wpływy przodujących ośrodków sztuki europejskiej z Brugią, Gandawą i Lubeką na czele. Fakt ten uznaje się za świadectwo istnienia europejskiej wspólnoty kulturowej miast hanzeatyckich;

Toruń był w średniowieczu związany z wieloma wydarzeniami o ogromnej wadze i znaczeniu historycznym. Odegrał ważną rolę w chrystianizacji i kolonizacji Prus, był głównym pośrednikiem w hanzeatyckim handlu z Europą wschodnią, był też w tej części Europy najważniejszym ośrodkiem kształtowania się poczucia tożsamości stanowej mieszczaństwa oraz miejscem podpisania Traktatu Toruńskiego w 1466 r.

Potwierdzeniem niezwyklej klasy toruńskiej starówki jest również raport sporządzony przez litewskiego prof. Jonasa Glemzę, który złożył wizytę ekspercką w Toruniu w październiku 1996 r. Wyrażone w nim opinie o materiale nominacyjnym i uwagi o stanie miasta stały się podstawą pozytywnej decyzji Komitetu UNESCO w Neapolu z 4 grudnia 1997 r. Zawarte w raporcie prof. Jonasa Glemzy wnioski są spisem powodów, dla których Toruń stał się własnością kulturową całego świata. Oto niektóre spostrzeżenia raportu prof. Jonasa Glemzy:

- Cenna zabudowa historycznego miasta - średniowieczne kościoły, ratusz - reprezentuje sobą arcydzieła ludzkiego geniuszu twórczego. Spełniają one wymagania średniowiecznego systemu obronnego (mury, bramy, ruiny zamku, położenie Starego i Nowego Miasta).
- Toruń został wpisany na listę siedmiu centrów historycznych Polski.
- W skład nominacji wchodzi Stare i Nowe Miasto (wyraźne przykłady średniowiecznego rozplanowania miasta) oraz ruiny Zamku Krzyżackiego.
- Do kryteriów nominacyjnych zaliczają się: historia średniowiecznego miasta, szczególnie jego idee naukowe i znaczenie miasta dla regionu.
- Toruń jest wspaniałym przykładem średniowiecznego miasta-portu rzeczno-wodnego w swej historii łączącego Polskę, Niemcy, Prusy, Skandynawię i Litwę.

- W obszarze Starego i Nowego Miasta przetrwały liczne, autentyczne, wartościowe budowle gotyckie, renesansowe i barokowe.
  - Toruń posiada także cenny, dwupięścienny system fortyfikacji miejskich wzniesiony przez Prusaków – zabytek XIX-wiecznej architektury obronnej.
  - Toruń to unikalne wśród miast Związku Hanzeatyckiego miejsce urodzin Mikołaja Kopernika.
- 

[>>> Przejdź do stron o toruńskich zabytkach](#)

---

### **Czytaj też:**

- [Mikołaj Kopernik](#)
  - [Toruński gotyk](#)
  - [Toruńskie pierniki](#)
  - [Uniwersytet Mikołaja Kopernika](#)
  - [Krzyżacy - założyciele Torunia](#)
  - [Toruński Flisak](#)
  - [Toruński anioł](#)
  - [Wiślana panorama Torunia](#)
- 
- [Powrót](#)
  - [Udostępnij na: X](#)
  - [Udostępnij na: FB](#)
  - [Drukuj](#)
  - [PDF](#)